

depends on it. The issues are to be paid attention at the very beginning of the academic activity at the clinical laboratory diagnostics specialization courses, furthermore, there is not enough literature concerning the subject.

Aim. To determine white blood count sustainable performance, to begin with, normal reference value, which are seamlessly for laboratory doctors and the doctors of other specialties.

Materials and methods. The scientific literature analysis indicates that the white blood count in adults ranges from 3.5 to 11.3 per 10^9 /litre (according to the Si-system). A normal postpartum day index in children may account for 34.0 per 10^9 /litre. Meanwhile, according to the long-term experience in teaching at the clinical laboratory diagnostics specialization courses the general white blood count, which is more than 9.0 per 10^9 /litre, is supposed by most laboratory doctors to be increased, that is indicative of pathology and disease onset. But such opinion is an intolerable error.

Results. It should be realized that the normal white blood count reference value ranges from 3.5 to 11.3 per 10^9 /litre. The normal indices bounds as shown in the scientific information sources dated after the year 2000, don't depend on geographical location within the Commonwealth of Independent States. The reference value variations are recorded as in the north and south, so in the west and east.

Key words: leucocytes, reference value of normal white blood count, at clinical laboratory diagnostics specialization courses.

Відомості про авторів:

Луньова Ганна Генадіївна – д.мед.н., завідувач кафедри клінічної лабораторної діагностики НМАПО імені П.Л.Шупика. Адреса: Київ, вул. Дорогожицька, 9, тел.: (044) 409-20-75.

Ліпкан Георгій Миколайович – д.мед.н., професор кафедри клінічної лабораторної діагностики НМАПО імені П.Л.Шупика. Адреса: Київ, вул. Дорогожицька, 9.

Олійник Олена Анатоліївна – канд.мед.н., доцент кафедри клінічної лабораторної діагностики НМАПО імені П.Л.Шупика. Адреса: Київ, вул. Дорогожицька, 9.

УДК 378.147.322.611 (07.07)

© КОЛЕКТИВ АВТОРІВ, 2015

*Г.Г.Луньова, Т. Т. Федорова, О. П. Завадецька,
О.А.Олійник, Л. І. Сергієнко, Є.О. Кривенко*

МОЖЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ КЛІНІЧНОЇ ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ

Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика

Мета. Проаналізувати перспективи впровадження в навчальний процес викладання клінічної лабораторної діагностики програм дистанційного навчання на передатестаційних циклах і циклах тематичного удосконалення.

Матеріал та методи. Робота методичного характеру, основана на якісних оцінках переваг та недоліків дистанційного форми навчання для клінічної лабораторної діагностики.

Результати. Показано доцільність впровадження у навчальний процес дистанційного навчання і проаналізовано питання, які мають бути вирішені для вдалої практичної реалізації цього завдання.

Ключові слова: клінічна лабораторна діагностика, цикли: передатестаційні і тематичного удосконалення, новітні технології, дистанційна форма навчання.

Вступ. Впровадження в навчальний процес новітніх технологій, а також розробка методів навчання на їх основі стають більш актуальними [1, 2]. Важливою відмінністю в процесі навчання біологів та лікарів-лаборантів від інших спеціальностей є те, що в ньому відіграє важливу роль необхідність засвоєння морфологічних особливостей клітин, що можна відтворити за допомогою комп'ютерної презентації. Це дозволяє не тільки закріпити теоретичні знання але і поєднати теоретичні знання з візуальним засвоєнням інформації за допомогою ілюстративного показу [4, 5]. Самостійне доопрацювання візуального матеріалу у вигляді презентацій, які вони отримують в процесі навчання сприятиме підвищенню ефективності засвоєння практичних навичок. Нові інформаційні технології допомагають цілісності отриманим знанням та уявленням, покращують можливості їх самостійного засвоєння [5, 6].

Мета. Оцінити переваги та можливості впровадження дистанційного навчання на передатестаційних циклах і циклах тематичного удосконалення на кафедрі клінічної лабораторної діагностики

Основна частина. Роль сучасних комп'ютерних технологій в медицині важко переоцінити. Залучення їх до учбового процесу дозволить підняти викладання клінічної лабораторної діагностики на якісно новий рівень. Специфіка клінічної лабораторної діагностики як розділу сучасної медицини і, відповідно, навчальної дисципліни, потребує впровадження нових сучасних форм проведення занять, в яких викладення загальних теоретичних відомостей органічно поєднується з демонстрацією відповідного ілюстративного матеріалу і навіть з проведенням слухачами елементів реальних досліджень по темі заняття. З огляду на великий об'єм матеріалу, який слухач одержує за короткий період занять на учбовому циклі, природними є певні труднощі із його засвоєнням. Форма проведення занять з використанням елементів дистанційного навчання дозволяє значно підвищити ефективність засвоєння матеріалу і, як наслідок, рівень кваліфікації спеціалістів з клінічної лабораторної діагностики завдання викладача полягає у пошуку найбільш ефективних форм, засобів, прийомів у стратегії навчання.

Дистанційна форма навчання найбільш доцільно використовувати для фахівців на передатестаційних циклах та циклах тематичного удосконалення, слухачі яких мають базові навички зі своєї спеціальності. При дистанційній формі навчання використовуються такі види навчання: лекції, семінари з поглибленим вивченням лекційного матеріалу, практичні заняття та індивідуальні онлайн та офлайн консультації [7], тощо. Нові моделі сучасного заняття особливо важливі для найбільш складного розділу лабораторної діагностики – цитології. Цей розділ потребує не тільки засвоєння широкого обсягу знань, але й вміння бачити і розпізнавати тонкі особливості цитологічного матеріалу. Якщо теоретичні знання спеціалісти можуть набутти самостійно, то отримати специфічні навички бачення цитологічних особливостей клітин, є для них дуже складною проблемою.

Використання зорових образів за допомогою комп'ютера для закріплення засвоєних теоретичних знань дозволить більш глибоко опанувати вивчений матеріал. Поєднання разом теоретичних знань з ілюстративним показом є важливою задачею, яка допомагає навчити слухача логічному розумінню даної теми, дозволяє доцільно і ефективно задовольнити дидактичні та

методичні вимоги, поставлені до викладення різноманітних задач в цій галузі. Презентації та фільми можуть бути використані для проведення контролю рівня засвоєних знань та опанування практичних навичок. Завдяки використанню таких можливостей знання більш досвідчених викладачів можуть стати досяжними ширшому колу слухачів. Особливо важливою стає можливість за допомогою новітніх інформаційних технологій підвищувати рівень кваліфікації спеціалістів з клінічної лабораторної діагностики навіть за відсутності безпосереднього контакту із викладачем.

Переваги дистанційного навчання: можливість навчати водночас більшу кількість слухачів, зростає роль самостійної роботи, нижча вартість навчання, не треба витрачати гроші та час на поїздки до місця навчання, навчатися без відриву від основної діяльності, можна вибирати більш гнучкий розклад занять і теми для навчання. Недоліки: недостатньо підготованих викладачів, які могли би розробляти та впроваджувати дистанційну форму навчання, вирішувати не тільки технологічні питання але й методичні.

Важливою особливістю при застосуванні дистанційної форми навчання для кафедри клінічної лабораторної діагностики є те, що слухачі крім віртуального засвоєння матеріалу повинні впізнавати клітини, дивлячись у мікроскопі, а також кінцевий контроль практичних навичок, який неможливо проводити очно під наглядом викладача на екзаменах у вищому навчальному закладі. Тому найбільш прийнятною формою є система очно – заочного з елементами дистанційного навчання. Таке рішення дозволить найкраще ідентифікувати слухачів.

Висновки. Доцільність проведення циклів за дистанційною формою навчання здається нам очевидною, і вони повинні зайняти належне місце в навчальному процесі. Застосування дистанційної форми навчання в медицині поки що не повністю відповідає вимогам, інформаційного суспільства та забезпеченню повноцінного входження України в міжнародний освітній простір. Для впровадження дистанційної форми навчання для клінічної лабораторної діагностики потрібно вирішити ряд проблем: створити достатню відеобазу навчальних матеріалів; підготувати програму контрольних заходів (комп'ютерні тести, ситуаційні задачі); підготувати викладачів здатних застосовувати в навчальному процесі всі переваги, що надає дистанційна форма навчання.

Література

1. Наказ від 25 04 2013 р за №466. Про затвердження Положення про дистанційне навчання.

2. Наказ від 30 10 2013 р за №1518. Про затвердження Вимог до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання і підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями.

3. Агранович Н.В., Ходжаян А.Б. Возможности и эффективность дистанционного обучения в медицине // *Фундаментальные исследования*. – 2012. – №3. – С.545-547.

4. Федорова Т.Т., Завадецька О.П., Погоріла Л.І.. Використання сучасних технологій в проведених семінарських заняттях з клінічної лабораторної діагностики. // *Збірник наукових праць співробітників НМАПО ім. П.Л.Шупика*. – Київ. – 2008. – Т.1. – С.213-215.

5. Федорова Т.Т., Завадецька О.П., Олійник О.А. Вдосконалення підготовки фахівців з клінічної лабораторної діагностики. // Науково-практ. конф. "Історія та перспективи розвитку післядипломної освіти лікарів", 24-25 квітня. - Одеса. - 2002.- С.259-260.

6. Організація підвищення кваліфікації за очно-заочною формою з елементами дистанційного навчання в форматі он-лайн: мет. реком. – К.-2014. - С.7-8.

7. Кошелев И.А. Дистанционное образование в системе современного здравоохранения реальность и перспективы. // Мед. Альманах. – 2010. - №1 (10) –С.51.

*Г.Г.Лунева, Т. Т. Федорова, О. П. Завадецкая, О.А.Олейник,
Л. И. Сергиенко, Е.А.Кривенко*

Возможности внедрения дистанционного обучения на кафедре клинической лабораторной диагностики

Национальная медицинская академия последипломного образования имени П.Л. Шупика

Цель. Проанализировать перспективы внедрения в учебный процесс клинической лабораторной диагностики программ дистанционной формы обучения на предаттестационных циклах и циклах тематического усовершенствования.

Материал и методы. Работа методического характера, основана на качественных оценках преимуществ и недостатков дистанционной формы обучения для клинической лабораторной диагностики.

Результаты. Показана целесообразность внедрения в учебный процесс дистанционной формы обучения и проанализированы вопросы, которые должны быть решены для успешной практической реализации этой цели.

Ключевые слова: клиническая лабораторная диагностика, цикл предаттестационных и тематического усовершенствования, новые технологии, дистанционная форма обучения.

*A. G. Lunyova, T. T. Fedorova, O. P. Zavadetskaya, O.A. Olijnyk,
L. I. Sergienko, Eu. O. Kryvenko*

Possibilities of implementation of remote education at the Clinical Laboratory Diagnostics chair

Shupyk National Medical Academy of Postgraduate Education

Aim. To analyze the perspectives of the implementation of remote access software into educational process in pre-attestation and thematic improvement cycles.

Materials and methods. Our methodological work is based on the qualitative estimates of both the advantages and shortcomings of remote education at the clinical laboratory diagnostics chair.

Results. We demonstrate the usefulness of the implementation of the remote education and analyze the problems to be solved for successful practical realization of this aim.

Key words: clinical laboratory diagnostics, pre-attestation and thematic improvement cycles, new technologies, remote education

Відомості про авторів:

Луньова Ганна Геннадіївна – д.мед.н., професор, завідувач кафедри клінічної лабораторної діагностики НМАПО імені П.Л.Шупика. Адреса: м. Київ, вул.. Відпочинку, 11, тел.:(044) 409-20-75.

Федорова Тетяна Тимофіївна - доцент кафедри клінічної лабораторної діагностики НМАПО імені П.Л.Шупика. Адреса: м. Київ, вул.. Відпочинку, 11, тел.: (044) 409-20-75.
Завадецька Олена Петрівна - доцент кафедри клінічної лабораторної діагностики НМАПО імені П.Л.Шупика. Адреса: м. Київ, вул.. Відпочинку, 11, тел.: (044) 409-20-75.
Олійник Олена Анатоліївна - доцент кафедри клінічної лабораторної діагностики НМАПО імені П.Л.Шупика. Адреса: м. Київ, вул.. Відпочинку, 11, тел.: (044) 409-20-75.
Сергієнко Людмила Іванівна – доцент кафедри клінічної лабораторної діагностики НМАПО імені П.Л.Шупика. Адреса: м. Київ, вул.. Відпочинку, 11, тел.: (044) 409-20-75.
Кривенко Євгенія Олександрівна - асистент кафедри клінічної лабораторної діагностики НМАПО імені П.Л.Шупика. Адреса: м. Київ, вул.. Відпочинку, 11, тел.: (044) 409-20-75.

УДК 378 (07):614.23

© КОЛЕКТИВ АВТОРІВ, 2015

¹Д.П. Мирний, ²А.І. Мирна, ¹О.О. Савченко, ¹Ю.В. Кацюба

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ

¹ДЗ «Запорізька медична академія післядипломної освіти МОЗ України»,
²Запорізький національний технічний університет

Вступ. Організація підготовки фахівців на етапі післядипломної освіти відрізняється нетривалим періодом навчання, багатоканальністю інформації, що вимагає її концентрації та адаптації до професійних потреб, необхідністю отримання навичок використання сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій у щоденній професійній роботі. Традиційні методи навчання лікарів-інтернів в першу чергу спрямовані на отримання та поглиблення знань шляхом передачі інформації з наступним її втіленням в конкретних професійних діях за готовим алгоритмом, а це не сприяє розвитку самостійної пізнавальної діяльності учнів, хоча саме на цьому постулаті базується концепція дистанційного навчання як нової форми післядипломної освіти.

Основна частина. Для професійної підготовки інтернів випробовуються і впроваджуються в освітній процес все нові інноваційні технології. На кафедрі терапії, клінічної фармакології та ендокринології в процесі навчання лікарів-інтернів використовуються наступні освітні технології: інтерактивні лекції (проблемні, дискусійні), ділові, рольові ігри, навчання в малих групах, клінічні розбори і робота за клінічними сценаріями із залученням стандартизованих пацієнтів, презентації з використанням мультимедійної техніки та ін. Інтерактивні можливості систем доставки інформації дозволяють налагодити і навіть стимулювати зворотний зв'язок, забезпечити діалог і постійну підтримку, які неможливі в більшості традиційних систем навчання.

Ключові слова: інноваційні технології, дистанційне навчання, ділова гра, інтерактивні лекції, малі групи, презентації.

Вступ. Протягом останніх десятиліть клінічна медицина придбала нову ідеологію і напрямок розвитку. Медичний світ повсюдно використовує мову і принципи доказової медицини (evidence based medicine). У повсякденну клінічну практику впроваджуються нові технології, які вимагають певних знань для їх ефективного використання.

Метою будь-якої освіти є розкриття творчого потенціалу та можливостей самореалізації кожної особистості, створення можливостей для реалізації